

Co to jest otępienie?

Autor: Administrator
13.01.2008.
Zmieniony 16.01.2008.

Otępienie jest to choroba polegająca na postępującym spadku sprawności intelektualnej, z wyraźnymi zaburzeniami pamięci i brakiem samodzielności. Występuje u osób w wieku podeszłym.

Najważniejszymi objawami otępienia są:

problemy z pamięcią: początkowo chory zapomina o drobiazgach, np. gdzie położył jakiś przedmiot, ma trudności w przypomnieniu sobie nazwisk znajomych osób. Zaburzenia pamięci stopniowo narastają, chory zapomina ważne fakty ze swojego życia, myli się odnośnie adresu zamieszkania, własnej daty urodzenia, imion dzieci. Wraz z postępem choroby pacjent nie poznaje najbliższych osób, jest zupełnie zagubiony w otoczeniu. Niekiedy rozmawia z własnym odbiciem w lustrze – nie poznaje samego siebie.

spadek zdolności intelektualnych – chory ma narastające problemy z liczeniem, planowaniem, logicznym rozumowaniem. Nie jest w stanie poradzić sobie w pracy, obowiązki domowe sprawiają mu trudność. W końcowej fazie choroby pacjent nie nawiązuje logicznego kontaktu z otoczeniem.

problemy z rozpoznawaniem i nazywaniem przedmiotów – chory nie potrafi przypomnieć sobie nazw przedmiotów codziennego użytku (np. długopis, zegarek). Później zapomina do czego służą i może próbować używać ich w sposób niezgodny z przeznaczeniem.

trudności w wykonywaniu złożonych czynności – osoba z otępieniem nie potrafi samodzielnie gotować, sprzątać – zapomina jak to się robi. W bardziej zaawansowanych stadiach chory nie umie się umyć, ubrać, wymaga stałej pomocy ze strony innych.

zaburzenia mowy – pacjent ma problemy z rozumieniem mowy i sam coraz gorzej posługuje się mową. Nie rozumie próśb i poleceń, sam zaczyna używać coraz mniejszego zasobu słów. Komunikuje się z otoczeniem za pomocą prostych wyrażen („boli”, „jeść”, „tak”, „nie”). W zaawansowanych stadiach otępienia pacjent nie potrafi w ogóle posługiwać się mową i zupełnie nie rozumie wypowiedzi innych.

W miarę postępu choroby, w zawansowanym otępieniu u pacjenta mogą pojawić się jeszcze inne objawy:

omamy – najczęściej polegają na tym, że chory widzi osoby lub przedmioty, które naprawdę nie istnieją. Pacjent podnosi niewidoczne przedmioty z podłogi albo rozmawia z kimś, gdy jest sam w pustym pokoju. Omamy zwykle występują wieczorem i nocą.

urojenia – są nieprawdziwe przekonania, w które chory wierzy i których nie można mu wyperswadować. W otępieniu pacjent może być przekonany, że rodzina go chce otruć i odmawia przyjmowania leków i jedzenia. Niekiedy chory twierdzi, że jest okradany – a w rzeczywistości po prostu nie pamięta, gdzie schował pieniądze i ile ich było.

silne pobudzenie i agresja – może wynikać z występujących urojeń (chory czuje się zagrożony), może być wywołane omamami (chory widzi coś przerażającego) lub po prostu jest związane z zagubieniem i lękiem.

Rodzaje otępień.

Otępienie może być wywołane każdym czynnikiem uszkadzającym mózg (uraz głowy, alkohol, udar mózgu). Niekiedy trudno jest określić konkretną przyczynę – jak ma to miejsce w chorobie Alzheimera. Do najczęściej spotykanych zespołów otępiennych należą:

Choroba Alzheimera – wywołana obumieraniem komórek nerwowych w mózgu, co prowadzi do

stopniowego, przewlekle postępującego otępienia. Początek choroby jest podstępny, niewyraźny, bez wyraźnych objawów neurologicznych (typu: paraliż ręki lub nogi). Przebieg choroby może być szybki lub wieloletni, choroba zwykle zaczyna się po 65 roku życia. Choroba Alzheimera jest najczęstszym typem otępienia.

Otępienie naczyniowe – wywołane jest miażdżycą naczyń krwionośnych w mózgu. Prowadzi to do powstawania niewielkich udarów mózgu – co jest bezpośrednią przyczyną otępienia. W odróżnieniu od choroby Alzheimera zwykle można uchwycić początek otępienia – po udarze mózgu nagle pojawiają się zaburzenia mowy, niekiedy paraliż ręki lub nogi. Otępienie naczyniowe ma skokowy przebieg – wywołany kolejnymi udarami mózgu.

Częstość występowania otępień w Polsce stale wzrasta – ma to związek z wydłużaniem się średniego czasu życia. Obecnie na chorobę Alzheimera cierpi w naszym kraju blisko 200 tysięcy osób, zaś otępieniem naczyniowym dotkniętych jest około 50 tysięcy pacjentów. Dlatego też szczególnej wagi nabiera edukacja społeczeństwa odnośnie wagi problemu, zapewnienie wsparcia dla rodzin pacjentów, organizacja fachowej pomocy dla osób z rozpoznanym otępieniem.